

ÉLŐ CSENGE ENIKŐ

*Tehetségnap a KRE Bölcsészettudományi Karának
NTP-pályázata keretében*

A Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kara 2014 áprilisában pályázatot nyert az NTP-TDK 13-039 keretében. A sikeres pályázat lehetővé tette, hogy tanszékenként egy, esetleg két diák nem csak tanszéki, de kari szinten is tevékenykedjen, demonstrátorkodjon. A diákoknak lehetőségük nyílt TDK-dolgozatok írására, tanszéki, illetve kari tudományos tevékenységek szervezésében való részvételre, valamint tudományos munkájuk bemutatására a Kari Tehetségnapon, amikor önállóan kutatott és TDK-témáikat 15 perces, diavetítéses előadásban mutathatták be. Az előadásokat 5 perces vita követte.

A Kari Tehetségnap május 7-én, 14 órás kezdettel került megrendezésre. Az előadássorozatot Budai Tímea pszichológus szakos hallgató kezdte, kutatásának címe: *Pszichedelikus szereket használók életminősége*. Prezentációjában több szintetikus szerről (azok hatásáról, összeállításáról és utóhatásáról) is részletes ismertetést kaphattunk. Az előadó rávilágított arra a tényre, hogy a tudatos pszichedelikum-használók számára ezek a szerek olyan meghatározó élményeket nyújtanak, amelyek nem csupán nagyban növelik az önértékelést, az étellel való elégedettséget, de egyúttal felébreztik a spiritualitás iránti vonzalmat is. Budai Tímea tanulmányában a szerhasználat célja és a szerhasználó életminősége és szociális készsége közötti kapcsolatot elemző kutatását mutatta be. Vizsgálatában összesen 212 fő vesz részt a szerhasználat megléte, illetve a szerhasználat célja alapján három csoportba sorolva.

A következő előadó a japán szakos Czifra Adrienn volt. Bemutatója a japán bábszínházra fókuszált, pontosabban a *Szinezaki sindzsú*, vagyis a *Kettős szerelmi öngyilkosság Szinezakiban* című, 1703-as előadásra, amely igazi mérföldkőnek számított a japán bábszínház történetében. A darab írója, Csikamacu Monzaemon munkásságának rövid bemutatása után néhány percben a színdarab elemzése következett. Az előadó felvázolta a keletkezési körülményeket, a mű hatását, szerkezetét és stílusát. Kutatásában a sindzsú darabok hagyományos előadásmódját és a japán bábszínházat is részletesen elemzi, hiszen ez elengedhetetlen választott darabjának megismeréséhez. Fő kérdései: vajon miért gondolta a szerző, hogy a bábszínház a legalkalmasabb közeg e jelenség bemutatására? Miben rejlik a darab óriási sikere? Végezetül: mi vezette rá a szereplőket, hogy életüket eldobva a túlvilágon keressék a boldogságot?

Élő Csengé Enikő másodéves szabadbölcsész hallgató témája az újplatonista gondolkodó, Plótinosz volt. A 15 perces bemutatkozás során megtudhattuk, hogy Plótinosz metafizikai rendszere hierarchikusan épül fel, filozófiája az Egyre és emanációira, azaz kiadásaira összpontosít. A hierarchia legalsó szintjén a Lélek áll, amelyet a Szellem követ, a csúcson pedig az Egy foglal helyet, amely maga az abszo-

lút Jó és minden létező feletti. Kutatásának egyik fő kérdése: miként beszélhetünk az Egyről, vagyis arról, amiről nem is lehet beszélni, hiszen mindenen túl van, s minden rajta kívül van. Az előadást rövid eszmecsere követte a platóni lélek-kép és a plótinuszi lélekképzés különbségéről.

Falyuna Nóra a Magyar Nyelvtudományi Tanszék mesterszakos hallgatója. Kutatásában arra a kérdésre keresi a választ, hogy az „arcvédés” (udvarias védekezés) céljából alkalmazott hazugság hogyan válik rendszeresen alkalmazott, társadalmilag elfogadott formává az elutasítás („javasolt, kívánt cselekvés teljesítésének megtagadása”) beszédaktusának végrehajtásában. Tehetségnapi prezentációjából kiderült, hogy munkájának elméleti keretét egyfelől a nyelvi udvariasság Brown és Levinson általi megközelítése, másfelől a kognitív disszonancia elméletének Arson-féle, az öngazolás mechanizmusát előtérbe állító interpretációja adja. Kutatási tervében szerepel egy kérdőíves felmérés is, amelyben az adatközlőnek ki kell választania, mely nyelvi esetben találja elfogadhatónak a hazugságot, majd választát indokolnia kell.

A Tehetségnap következő előadója Gamauf Patrik szociológushallgató volt. Kutatása során az ún. „Z generáció” digitális szocializációját vizsgálja, ezen belül az egyének digitális identitásának kialakulását, az „offline” (valós) és az „online” (digitális) identitásuk közötti kapcsolatot. Előadásában rávilágított a szocializáció folyamatának változására, amely egyrészt az infokommunikációs technológia térnyerésének, másrészt a digitális kultúra és a közösségi média népszerűségének is köszönhető, és amelynek következtében a klasszikusnak számító szocializációs színterek, mint a család vagy az iskola, háttérbe szorulnak. A „Z generáció” természetes közege az ún. „*technopoly*” és a digitális kultúra lett. Dolgozatában kvalitatív és kvantitatív módszereket is használni kíván. A minden tekintetben aktuális dolgozat címe: *Társas magány*.

Horn Ádám Zoltán témája Erdély és Várad pusztulása Paskó Kristóf énekében. A végzős magyar szakos hallgató előadása négy részből állt. Az első részben röviden ismertette Paskó Kristóf életrajzát, illetve említést tett arról, kik és milyen műfajban írtak még az ostromról. A második részben a nemzeti tragédiához, azaz az ostromhoz vezető utat ismertette 1657-től kezdve az 1660-as ostromig, kiegészítve a veregség vélt vagy valós okaival. A harmadik rész a műfaji hovatartozás bonyolult kérdésével foglalkozott, hiszen a szakirodalom szerint epikus költeményről van szó, ez azonban a hallgató kutatása szerint összetett kérdés. A negyedik rész bemutatta a Várad elvesztéséről szóló szövegeket, amelyeket egytől-egyig református szerzők alkottak, s megtudhattuk, hogy e művek kivétel nélkül panaszos beszédmódban adják közre a történeteket.

Rövid kávészünet után az angolszakos Ízing Marcell folytatta a tehetségnapi előadásorozatát. Kutatásának tárgya az I. világháborút lezáró békeszerződések; a téma megközelítésében David Lloyd George brit miniszterelnökre és Woodrow Wilson amerikai elnökre összpontosított. A dolgozat fő gondolatmenete a békeszerződésekkel kapcsolatos: a szerző szerint Lloyd George és Wilson nemzeti

önrendelkezésem alapuló, gazdaságilag előnyös békét akartak kötni. Meglepő módon azonban ez nem így történt, annak ellenére, hogy Franciaország, Olaszország és az újonnan megalakuló közép-kelet-európai országok politikai befolyása csak elenyésző volt Nagy-Britanniáéhoz és az Egyesült Államokéhoz képest. Ízing Marcell kutatását főként elsődleges forrásokon végzi, és elengedhetetlennek tartja, hogy felderítse a Trianonhoz hasonló kényes kérdések hátterét. Előadásában emellett hangsúlyozta, hogy szeretné elkerülni az alaptalan, torzított történelmi nézetek használatát és az ezzel járó xenofóbiát.

A Néderlandisztika Tanszékét képviselő hallgató Kozák Dávid volt, akinek kutatási témája a művészettörténetből jól ismert *viola da gamba*, illetve a Németalföldön a késő reneszánsz, valamint a barokk korban használt vonós hangszerek. A *viola de gamba* Európa-szerte a letűnt kor szimbóluma, viszonylag kevés eredeti példány maradt fenn. Ezért különös jelentősége van a korból ismert képzőművészeti alkotásokban fennmaradt ábrázolásoknak, hiszen szinte csak ezek alapján alkothatunk képet a hangszerről. Kozák Dávid kutatási kérdései: milyen szerepet töltött be a hangszer Hollandia aranykorának zenei életében, és milyen témájú ábrázolásokon szerepelt? A dolgozatban tehát egyaránt szó esik majd az adott témakör hangszer- és kultúrtörténeti, illetve ikonográfiai vonatkozásairól is.

Lips Adrián kommunikáció szakos hallgató. Dolgozatának címe: *A kettős én megjelenése Karády Katalin filmszerepeiben és személyi kultuszában*. A szerző előadásában bemutatta a készülő írásmű pontos tervezetét a témaválasztástól egészen a kutatási módszerekig. Az analízis kezdeti állapotában Karády Katalin filmszerepeire és széles körű hírnevének vizsgálatára, azon belül pedig a kettős én és a titok kapcsolatára, Karády „nyugati mintájú” sztárrá válásának folyamatára összpontosított.

A filmtörténeti előadást művészetfilozófiai bemutató követte, amelynek előadója a színháztudomány mesterszakos Nádasdi Nóra volt, aki Hegel és Schelling esztétikáját elemezte a dráma műnemének tükrében. Hegel és kortársai a tragédiát az egységesség ellentétének, küzdelemnek tekintették. A hegeli filozófia fejlődésére nagy hatással volt az a szellemi környezet, amely a filozófia új útjait a görög tragédiában kereste. Schelling elgondolása szerint a tragédia lényege mindig a valóságos küzdelem a szubjektum szabadsága és a szükségszerűség mint objektív adottság közt. A küzdelem nem az egyik fél győzelmével ér véget, hanem mindketten együtt jelennek meg győztesként és vesztesként, tökéletes indifferenciában. A tragédiában nemcsak az emberi dolgok, hanem maga az értelem is önmagában tragikus.

Pataki Viktor magyar szakos hallgató *Oravecz Imre szövegei és emlékezései* címmel folytat kutatást. Oravecz Imre az idegenség problémája mellett prózaversei nyomán költészettörténeti, valamint líra- és narrációelméleti szempontból is az újraértelmezés igényével lép fel. Prózaverseit az *1972. szeptember* című mű megjelenéséig a recepció a késő modern költészeti hagyományhoz, az objektív líra hagyományához kapcsolta, azonban az *1972. szeptembert* – megjelenését követően – már az Oravecz-líra, sőt a magyar „líratörténet” fordulópontjaként tartották, tartják számon. Dolgozatában a töredék, a nyom és az emlékezet szempontjából kívánja az *1972.*

szeptember című művet interpretálni. E problémák elemzésén kívül a dolgozat arra a kérdésre is válaszolni próbál, hogy Oravecz szövegei hogyan ágyazódnak be a lírai és narratív beszédmódba, és milyen hatással vannak a vers és próza hagyományára.

Szabó Noémi Anna volt a második japán szakos hallgató, aki előadást tartott a Kari Tehetségnapon. Dolgozatában a *Vasárnapi Újság*ban megjelent, Japánnal kapcsolatos híreket és a *Wiener Zeitung* hasonló témájú híreit kutatta fel és hasonlította össze az 1854-től 1855-ig tartó időszakban. Előadásában azt a kérdéskört részletezte, hogy a magyar lap szerzői mennyiben támaszkodtak az osztrák lapban megjelent tartalmakra, illetve hogy a Magyarországon megjelent, Japánnal kapcsolatos hírek fő forrásai német nyelvterületről származtak-e. A kutatás folyamán a hangsúlyt a *Vasárnapi Újság* tematikájának megfelelően az ismeretterjesztő cikkekre helyezte, de figyelmet fordított a külpolitikai hírekre is.

Újabb szünetet követően a *Magyarországi városok zsoldosállítása a Mátyás- és a Jagelló-korban* című előadással folytatódott a Kari Tehetségnap. Szokola László történelem szakos hallgató dolgozata ebben a témában az eddigi kutatásoktól némileg eltérő szemlélettel, elsősorban gazdasági és ahhoz kapcsolódóan társadalmi szempontból kívánja vizsgálni a fent megnevezett témát. Tanulmányozni kívánt területe azonban nemcsak a városok saját seregének esetleges királyi felhasználása, hanem emellett foglalkozni kíván a királyi megbízottak által a városokban és mezővárosokban toborzott, valamint a városok által a király számára felfogadott zsoldosokkal is. Munkája alapvetően a városi és királyi számadáskönyvekre, adólajstromokra és levelezésekre épül, ezeket kívánja más (szórvány) levéltári forrásokkal kiegészíteni, majd rendszerezve összesíteni.

Tóth Dominik szintén történelem szakos hallgató, fő kutatási témája a huszita típusú szekérvár megjelenése a magyar hadrendben Hunyadi János korában. Sokszor és sokan elemezték a husziták sikereit a lovagi hadseregek felett Európa-szerte, de nagyon kevesen foglalkoztak azzal, hogyan sikerült mindezt elérniük újszerű harcászati és hadászati módszereikkel. Ugyanez a helyzet Hunyadi hadjárataival az Oszmán Birodalom ellen; általában kevés szó esik seregének cseh zsoldosairól, akik a régi-új típusú fegyvernemmel nagyban hozzájárultak az elért eredményekhez. Az előadó e kevésbé kutatott kérdésekre összpontosít munkájában.

„Mit tudnak a szinkrontolmácsok, amit mi nem?” Ezzel a kérdéssel kezdte meg előadását a pszichológushallgató Turner Andrea. A szinkrontolmácsolás a kétnyelvi kontroll extrém aspektusaként kiváló kognitív teljesítményt és kreatív nyelvi produkciót igényel. A hallgató kutatásának célja annak a felmérése, hogyan befolyásolja a sokévi szinkrontolmácsolás a munkamemória-teljesítményt és a kreativitást. Felmérésében a szinkrontolmácsok szignifikánsan jobban teljesítettek pl. a komplex verbális munkamemóriát és központi végrehajtó működéseket igénylő feladatokban. Tapasztalata szerint a szinkrontolmácsok esetében a fonológiai hurok és a téri vizuális vázlattömb kapacitása nem tér el az átlagtól, míg a kiváló exekutív funkciók és a kreativitás kritikus szerepet játszanak. Kutatásában erre a kritikus szerepre kíván összpontosítani.

Vida Léna Mária angol szakos hallgató témája a *The Wanderer (A Vándor)* című óangol vers magyarra fordításának problémája. Célja az, hogy egy olyan magyar nyelvű fordítást készítsen a versből, amely egyrészt bepillantást enged az angol-szász költészet és kultúra világába azok számára is, akiknek a szakterületétől, érdeklődési körétől távol esik ez a téma vagy nyelvtudásuk nem elég elmélyült, távlati célja pedig az, hogy gazdagítsa a magyar irodalmat. Olyan tudományos diákköri dolgozatot szeretne készíteni, amely felfedi az óangolból magyar nyelvre fordítás kihívásait és nehézségeit.

A Tehetségnapot Weidinger Amelie előadása zárta. Amelie német szakos hallgató, valamint a Kodály Zoltán Zeneművészeti Középiskola tanulója is. Témája *Die Lesbarkeit von Kafkas Schloss (Kafka A kastély című művének olvashatósága)*. Franz Kafka 1926-ban kiadott, terjedelmes regénytörredéke a mai napig rejtvényeket ad fel értelmezőinek. Az előadó felvázolta, milyen sokféle interpretáció született és születik ezzel a művel kapcsolatban, s hogy ez miért jelent problémát magára a műre nézve. Weidinger Amelie bemutatta azt az alapproblémát, amellyel az értelmezés során szembe kell nézni, mivel azonban a műnek egy bizonyos olvasata, úgy tűnik, kevesebb figyelmet kap, a továbbiakban főként ezt kívánja vizsgálni. Kutatásában felvázolja a vizsgálódás kiindulópontját, módszereit és elméleti bázisát.

A Tehetségnap este hét órakor ért véget. Az előadások gördülékenyen követték egymást, mindegyik bemutató gondolatébresztő volt nem csak a témavezetők, de a közönség tagjai számára is. Jól bizonyította ezt a kérdések egész sora az előadások után. Ezúton szeretnénk megköszönni az NTP-Program támogatását, minden szervező és segítő munkáját, türelmét. Reméljük, hogy ez a tehetségprogram felkerül majd éves kari rendezvényeink listájára, és jövőre ismét megrendezhetjük a fiatalok tudományos bemutatkozására lehetőséget nyújtó Kari Tehetségnapot.